

ארגון משפחות נרצחים ונרצחות ע"ר 580482750

29.10.17

לכבוד

יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט
ח"כ ניסן סלומינסקי
מכובדי,

עמדת ארגון משפחות נרצחים ונרצחות לדין בהצעת חוק העונשין (תיקון מס' 124) (עבירות

המתה), התשע"ו-2015

נסיבות מחמירות

ארגון משפחות נרצחים ונרצחות (הלן: "הארגון"), המאגד משפחות של קורבנות רצח תמימים, מתכבד בזאת להגיש את עמדת הארגון לקראת הדיון, כדלקמן:

1. הארגון רואה בהסלמת האלימות בחברה הישראלית סכנה חמורה, לא פחותה ממלחמות וטרור, ופועל בדרכים רבות ושוונות למיגורה.
2. במקביל למאבק כנגד אלימות, פועל הארגון לביסוס והרחבת זכויותיהם של מי שנפלו קרבן לאלימות זו, ומעורב באופן עקבי ופעיל בהליכי חקיקה הנוגעים לנפגעי עבירות המתה.
3. **בסעיפי ההצעה הנוגעים לרצח בנסיבות מחמירות ישנם לדעתנו חסרים המחייבים השלמה:**

(1) על פי השינוי המוצע עונש מאסר עולם חובה יישאר רק בגין עבירות רצח בנסיבות מחמירות. בסעיף 301א(א) להצעת החוק מפורטות 11 נסיבות מחמירות. לדעת הארגון יש להוסיף נסיבות מחמירות נוספות, שרלבנטיות במיוחד במציאות הישראלית, ומצאנו כי גם במדינות אחרות, כמו ארה"ב, בריטניה, קנדה ואוסטרליה הן מוגדרות כנסיבות מחמירות:

(א) רצח של בת זוג;

(ב) רצח של אשה בהריון (כפי שאירע פעמים רבות);

(ג) הסתרת גופת הקרבן, ביתורה או השחתתה;

(ד) רצח של הורה לילדים קטינים;

(ה) הרצח בוצע תוך הפרת צו הגנה שהוצא להגנת קורבן הרצח, או תוך הפרת מעצר בית;

(ו) הרצח בוצע בנוכחות ו/או לעיני בני משפחת קרבן הרצח.

4. כללית, הארגון מבקש להתריע שוב על הפער הניכר הקיים בין רטוריקה שמדגישה קדושת חיי אדם ובין חלק מסעיפי החוק. קיים חשש שבעקבות קבלת החוק יוצר מצב בו במקרים רבים בהם מוטל מאסר עולם כיום, לא יוטל מאסר עולם בעתיד מכיוון שהמקרים האלה לא יעמדו ברף הגבוה של 'נסיבות מחמירות'. אמנם, גם משפחות הנרצחים והנרצחות מייחסות חשיבות וערך לעצם התיוג בעבירת המתה כ"רצח", אולם הם מייחסים חשיבות גם לענישה הולמת על קטילת חיי אדם, שיש בה משום מסר ערכי חברתי ומוסרי, והחשש הוא שבסופו של דבר, החוק החדש אמנם יתייג מקרי המתה רבים יותר כ"רצח", אולם העונשים ייעשו קלים יותר, ועונש מאסר עולם יהפוך להיות נדיר יותר ויותר. החשש הוא להיווצרות זילות בחיי אדם.

ברצוננו להמחיש את הנחיצות בנסיבות מחמירות נוספות שאנו מציעות במספר דוגמאות בנספח.

בכבוד רב,

רותי אלדר, עו"ד היועצת המשפטית של הארגון
לרה צינמן, יו"ר הארגון

ארגון משפחות נרצחים ונרצחות ע"ר 580482750

נספח דוגמאות הממחישות נחיצות של נסיבות מחמירות נוספות

ישנן דוגמאות המגלמות מספר נסיבות מחמירות שאנו מציעות, בהתאם לסימון בנייר העמדה:

1. רצח של רויטל אמזלג בשנת 1998 על ידי בעלה שמעון אמזלג. מתקיימות כאן הנסיבות: א, ד, ה, ו

רויטל אמזלג ז"ל, בת 23 בהרצחה ואם לתינוקת בת חצי שנה, ספגה אלימות מבעלה והגיעה כמעט לסיום הליכי הגירושין ממנו. היא חזרה להתגורר בדירת הוריה בקרית מוצקין. שכחה לנעול את דלת הכניסה ובעלה שמעון פרץ לדירה למרות שעמד נגדו צו הרחקה, החל בריב אלים בנוכחות אמה של רויטל. הוא אמר "יא בת זונה, באתי לרצוח אותך ואת אמא שלך, היום זה הסוף של שניכם". לאחר מכן היכה אותה באגרוף בראשה ומשנפלה על השידה שהייתה במקום גרר אותה, שלף את האולר דקר אותה בחזה ונמלט.

תחילה הוגש כתב אישום ברצח בכוונה תחילה. אבל היות ודובר בדקירה אחת באולר, הנאשם זוכה מרצח, הורשע בהריגה ונידון ל-20 שנות מאסר. שופט המיעוט היה בדעה כי הוכחו היסודות של עבירת הרצח. הפרקליטות ערערה ע"פ 1887/00 מדינת ישראל נ' שמעון אמזלג, הערעור נדחה, אבל בית המשפט קבע באופן מפורש כי:

"אכן, כפשע היה בין המערער לבין הרשעתו ברצח אך כערכאת ערעור ידינו כבולות".

נראה כי על פי הצעת חוק הנוכחית ניתן היה להרשיע ברצח מתוך אדישות בנסיבות מחמירות. אמזלג היה בהחלט אדיש, ברח אחרי הדקירה בידעה שרויטל מדממת. בבית המשפט המציא גרסאות מזעזעות כאילו אמה של רויטל דחפה את ידו ואשמה ברצח. בתה של רויטל גדלה אצל הוריה וקראה להם במשך שנים אמא ואבא.. האסיר השתחרר בניכוי שליש לפני מספר שנים.

2. רצח של אבינועם שושן בשנת 2003 על ידי ברק צרפתי בחוף הים בחיפה. הורשע בהריגה. בערעור לעליון ע"פ 3506/05 ברק צרפתי נ' מדינת ישראל נסיבה ו

אבינועם שושן בילה עם אשתו ענת ושני הכלבים בחוף הים בחיפה. ברק צרפתי שעבר יחד עם חבריו וכלב בעט בכלב של ענת. ענת יצאה להגנתה של הכלבה וספגה מכות קשות. בעלה אבינועם קם להגנתה ונדקר למוות על ידי ברק צרפתי בדקירת סכין לעיני אשתו ענת. ברק צרפתי ברח עם חבריו והסכין לא נמצאה. הוא ניסה לטעון שמצא את הסכין ברצפת המסעדה, אבל אין ספק שהוא נשא סכין בה רצח. ברק צרפתי הורשע בהריגה ונידון ל-18 שנות מאסר שהופחתו ל-15 בבית המשפט העליון.

הציטוט מפקס דין של בית המשפט העליון:

"בית המשפט אימץ איפוא את גירסתה העובדתית של התביעה. עם זאת, לא התקבלה עמדת התביעה כי במסכת העובדות האמורה יש כדי לגבש עבירה של רצח. נקבע, כי בנסיבות המקרה, בהתחשב בכך שמדובר בדקירה אחת בלבד שהוטחה ברגע של התלהטות רוחות, בעיצומו של עימות פיזי לא מתוכנן, לא ניתן לומר שהוכח יסוד "ההחלטה להמית".

ברק צרפתי זוכה מחמת הספק מעבירת הרצח והורשע, תחת זאת, בעבירה של הריגה. שניים משופטי ההרכב (הנשיא מ' לינדנשטראוס והשופט י' דר) ציינו, עם זאת, כי העבירה שביצע ברק "קרובה כחוט השערה לרצח". בית המשפט נמנע מלהרשיע את ברק בעבירה של תקיפה הגורמת

חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, שכן סבר שזו נבלעת בעבירה ההריגה."

ברק צרפתי השתחרר בניכוי שליש לפני שנה. ענת שושן הופיעה בפני ועדת קרמניצר והדגישה חשיבות התיוג כרצח.

3. רצח של טלי עטר באשדוד בשנת 2010 על ידי שכנה מזל בר אושר תפ"ח 1620-07-10.

טלי, אם לשלושה ילדים קטנים, נרצחה בחודש שמיני להריונה. במקרה הזה נחתם הסדר טיעון והנאשמת נדונה לעונש מופחת, אבל הסוגיה של רצח עוברת של טלי נדונה בבית המשפט.